

AUTOSUGGESTIÓ AUTOMÀTICA

Ja és ben veritat que els catalans som cada vegada més mesells, és a dir, un poble insensible que no se sent dels cops que rep per totes bandes. No són els hostes que vingueren sinó els mateixos amfitrions, els que s'infligeixen autolesions.

Si fem una autoanàlisi rigorosa i exhaustiva de la nostra situació lingüística, ens adonarem que ens autocompadim massa sovint i la nostra parla viu moments de gran fragilitat; a conseqüència d'un cofoisme enlluernador, molts creuen, erròniament, que el català està completament normalitzat després de tants anys d'autogovern i, com si fossin autòmats, s'adrecen o responen en castellà quan l'interlocutor és una persona immigrant. ¿Tan poc estimem la nostra llengua, que hi renunciem a la babalà? En el fons, es tracta d'un autoodi latent: no és que els catalanoparlants avorrim el nostre idioma, sinó que, amb excessiva facilitat, practiquem una autocensura estèril en nom d'un fals respecte a l'altre, la qual cosa ens pot dur a l'autodestrucció.

Enguany es compleix el 25è aniversari de la mort de Salvador Espriu, ja sabeu, aquell que va viure per salvar-nos els mots, per retornar-nos el nom de cada cosa, perquè seguíssim el recte camí d'accés al ple domini de la terra. Sí, home, sí! Aquell que amb nova falç segava el blat madur i, amb ell, les males herbes. Si veiés la poca autoestima actual, tornaria amb el cap cot i la cua entre cames als xiprers de Sinera; ell, que, des de l'autocrítica, es mantingué fidel per sempre més al servei d'aquest poble i estimava amb un desesperat dolor la seva, que és la nostra, dissortada pàtria.

En un món tan globalitzat, on les llengües minoritàries i minoritzades han d'autoafirmar-se contínuament si volen continuar existint, els usuaris del català hem de ser-ne usuaris de debò, utilitzant-la sense complexos pertot i per a tot, emprant, si cal, mecanismes d'autodefensa i no claudicant davant actituds autoritàries que vénen de lluny. Un argument molt perillós és voler fer-nos creure que som intransigents, maleducats, que practiquem una autoafirmació malaltissa, exagerada i innecessària, però la realitat és que l'autoretrat que pintem amb les pròpies mans a vegades agafa uns tons ombrívols i amenaçadors. Escriguem entre tots, doncs, una autobiografia hereva de la nostra rica tradició literària, tinguem cura a l'hora de parlar i escriure la nostra llengua, la qual no és només una eina de comunicació –des d'un vessant pragmàtic– sinó una manera autòctona d'interpretar el món –amb un toc estètic–: en definitiva, es tracta d'un patrimoni que no hem de malbaratar. Sense perdre l'autocontrol, cal que ens fem respectar fins a esdevenir autosuficients, com un coet autopropulsat que sempre mira enlaire, que sempre tira amunt.

Tornem a Espriu, el poeta que construï un univers mític propi on la mort era un element cabdal. Si la situació se'ns escapa de les mans, ¿serem nosaltres mateixos els forenses que practicarem l'autòpsia a la llengua catalana? Segur

que, com un animal indefens que es veu acorralat, l'instint d'autoconservació farà que reaccionem a temps. L'últim vers del poema XXXVIII de *La pell de brau* ens ho diu clarament: «I cridi la veu de tot el poble: 'Amén'.»

MARIA REMEI BARBERÀ GOMIS

*Membre de l'Associació de Professionals i Estudiosos
en Llengua i Literatura Catalanes (APELLC)*

2 de maig de 2010